

בית המישפט העליון הרשיע

רואה חשבון שהעלים

מידע מבעלי-מניות

פסק-דין עקרוני חשוב נתן בית-המישפט העליון לפני זמן, ובו הרשיע את רואה החשבון איסר הוברמן ממישרד עושי שטיינברג בהתנהגות שאינה הולמת את כבוד המיקצוע, על שהעלים מבעלי-המניות את שידע על הונאות של מילכאל צור בחברה-לישראל.

בעקבות הסתבכות החברה-לישראל הפנתה הרשות-לניירות-ערך את תשומת-לב פרקליטות המדינה לחוות-הדעת של מישרד רואי-החשבון עוזי שטיינברג על החברה-לישראל. בשנת 1975 הגישה פרקליטות המדינה למועצת רואי-החשבון תלונה נגד מישרד רואי-החשבון, נגד עוזי שטיינברג ונגד שותפו איסר הוברמן. מועצת רואי-החשבון פסקה כי לא הובא חומר ראיות לכך כי משהו מן הנאשמים אשם בהתנהגות שאינה הולמת את כבוד המיקצוע. על זיכוי מישרד רואי-החשבון ואיסר הוברמן הגישה פרקליטות המדינה עירעור לבית המישפט העליון. נגד עוזי שטיינברג לא הוגש עירעור, כיוון שלא הוכח שהוא טיפל באופן אישי בביקורת סיפרי החברה-לישראל. בית-המישפט העליון דחה את העירעור לגבי מישרד רואי-החשבון, בקובעו כי אין לזיום הליכים ממשעתיים נגד חברה של רואי-חשבון אלא נגד רואי-חשבון יחיד או רואי-חשבון יחידים, אך קיבל את העירעור לגבי זיכוי של איסר הוברמן. העירעור נסב על טיפולו של רואה-החשבון בעיסקת החברה-לישראל וחברת "איפט". לפי העיסקה רכשה החברה-לישראל מ"איפט" חומרים ועודד ב-2.6 מיליון דולר ושילמה תמורתם 2.5 מיליון דולר מראש. בינואר ומאי 1974 אישרה "איפט" לחברה-לישראל כי היא מחזיקה עבורה את החומרים והציוד שנרכשו.

כאשר ביקש הוברמן לראות רשימות של החומרים שנרכשו ואישור של המאחסן שלהם, נמסר לו בעל-פה מפי פקיד בכיר בחברה-לישראל כי "איפט" לא רכשה דבר. "איפט" השיבה כי אין היא חייבת להמציא את מאזנה. מנכ"ל החברה-לישראל, מיכאל צור, כתב להוברמן כי "איפט" היא חברה שאפשר לסמוך עליה שתבצע את הוראות החברה-לישראל.

רואה-החשבון לא רשם בחוות-הדעת שלו על מאזן החברה-לישראל לסוף 1973, שהופיע באוגוסט 1974, כל הסתייגות מפרט כלשהו במאזן. מועצת רואי-החשבון קבעה כי הוברמן היה ראוי להניח, על סמך הצהרות ראשי החברה-לישראל, שהעיסקה תוארה בצורה נאותה במאזן החברה ולכן הוא נהג בנושא זה בזהירות ובמחמירות הראויות.

בית-המישפט העליון (השופטים יצחק כהן, מרים בן-פורת ושלמה אשר) התייחס לפסק-דין אנגלי נודע משנת 1896 (פרשת קינגסטון), שבו הושווה תפקיד רואה-החשבון לכתב-שמירה ולא לכלב-צייד. בית-המישפט העליון לא קיבל קביעה זו, ואמר: "כלב השמירה צריך לפעמים לנבוח, ואם בהריחו מסביב הוא מוצא עקבות שמשוהו אינו כשורה, עליו ללכת אחר עקבות אלה ולפקוח את עיניו וגם להשתמש בחוש-הריח שלו."

לעצם העניין קבע בית-המישפט: "ניתן היה לצפות שחששותיו של המשיב יגדלו בהרבה, כשהתברר למשיב שבניגוד להתחייבויותיה של "איפט" בהסכם ובניגוד לאישורה, שהיה בודיעת המשיב, לא רכשה "איפט" כל טובין שהם... הסירוב של איפט לגלות כל דבר על מצבה הכספי, יחד עם העובדה הנ"ל של מתן אישור כוזב על-ידה והפרת ההתחייבות העיקרית שלה בהסכם, היו חייבים לעורר חשד רציני אצל המשיב שמשוהו אינו כשורה בעיסקה זו, ושקיים חשש פן הנחה החברה סכום של יותר מ-2.5 מיליון דולר על קרן הצבי."

"למרבה הפלא, במקום להמשיך ולחקור בעניין הסתפק המשיב במכתבו של המנכ"ל מיכאל צור שבו נאמר שאפשר לסמוך על "איפט"... אסור היה למשיב להסתנוור ממעמדו הרם של המנכ"ל, בשעה שתפקידו כרואה-חשבון של החברה היה לבדוק ולבקר את פעולותיו של המנכ"ל ולמסור דו"ח על תוצאות ביקורתו לבעלי המניות."

בית-המישפט העליון המשיך וקבע כי, בכך הפר המשיב את חובתו של רואה-החשבון לבדוק בקפדנות כל עניין, כשמתעורר חשש שעיסקה אינה תקינה... חובתו המינימלית של המשיב היתה לציין בדו"ח הכספי ש"איפט" לא רכשה את הסחורות כפי שהתחייבה בהסכם, שהיא סירבה למסור כל פרטים על מצבה הכספי וכי אין בידי רואה-החשבון כל חומר המראה ש"איפט" תוכל לקיים את התחייבותה כלפי החברה. המינימום של המשיב מלהביא עובדות אלה לידועת בעלי-המניות של החברה, מהווה שירות שלא לפי מיטב שיקול הדעת ועל כן מהווה התנהגות שאינה הולמת את כבוד המיקצוע."

בית-המישפט קבע כי הוברמן עבר גם על סעיף אחר בתקנות רואי-החשבון, בכך שלא רשם הסתייגות לעיסקה והפר את הסעיף המחייב לרשום הסתייגות, כשאין בדו"ח הכספי גילוי נאות של עניין הדרוש כדי לשקף בצורה נאותה את מצב העסקים של המבוקר.

בית-המישפט לא קיבל את טענת המשיב שוועדת המאזן של החברה שבה משתתפים מנהלים בעלי מעמד בכיר בעולם העסקים, לא הקשתה קושיות בקשר לעיסקת "איפט". אין בית-המישפט דן בשאלה אם מילאו הדירקטורים את תפקידם כראוי.

אחרי פסק-הדין החליטה מועצת רואי-החשבון שלא להטיל על הוברמן כל סנקציה, ולהסתפק בקביעה כי הוא אשם בהתנהגות האמורה.

נמסר כי בדעת מועצת רואי-החשבון לשנות את החוק, כך שהפרתו לא תגורר הרשעה אוטומטית לגבי התנהגות שאינה הולמת את כבוד המיקצוע.

חיים קרסו

נחקר במכס

בעל חברת "בני משה קרסו", חיים קרסו, מבעלי-המניות של בנק "דיס-קונט", נחקר בשבוע האחרון על-ידי מחלקת החקירות של המכס בחשד כי מסר פרטים לא-נכונים למכס ובכך הרוויח 1000 לירות נוספות על כל מכונית ש"מכר. "בני משה קרסו" היא יבואנית של מיספר ניכר של מכוניות, ביניהן "רנו".

החקירה החלה לפני ארבעה שבועות, וחיים קרסו בילה אז יום אחד עד שעות הערב המאוחרות בחקירה נמרצת. מאז הוא נחקר לעתים מזומנות. החשדות נגדו הם כי ניצל את שינויי המחירים במכוניות בניגוד לחוק. לפי החוק, על כל יבואן לשלם מס-קניה בשיעור 45% על כל מכונית נמכרת, כאשר המס משולם ממחיר המכונית. הפיחותים הנוחלים ושינויים המטבע גורמים שינויים רבים במחיר המכוניות לצרכן. המכס חושד כי בעוד שקרסו גבה מן הצרכן מחיר מותר, חדש, הוא שילם מס קניה לפי המחיר שקדם להעלאת המחירים האחרונה. החקירה העלתה כי מיספר ניכר של מכוניות נמכר בצורה כזו, והותיר רווח נוסף של 1000 לירות למכונית. קרסו עצמו טען כי אם קרו מיקרים כאלה, הרי היו תוצאה של טעויות ברישום ולא של ניסיון להונות את המכס. הוא משתף פעולה עם החוקרים.

דובר המכס סירב להגיב, וכמוהו גם חיים קרסו עצמו.

נוקמים ביוסף אפשטיין

שירות בתי-הסוהר הורה להחזיק את יוסף אפשטיין בכלא שאטה. אפשטיין נידון לארבע וחצי שנות מאסר על חלקו בפרשת כספות בנק "ברקליס-דיסקונט"

איסר אפשטיין
העברה לשאטה

ברמת-גן. לפי הכללים, מי שנידון לחמש שנות מאסר לפחות, מקומו בכלא מע"ש יהוה. נראה כי כוונת המישטרה לחשוף על אפשטיין שיגלה מי היו מבצעי שוד הכספות הגדול. חשדות המישטרה, שכוונו לאחים ויינגרטן, הופרכו, ועתה אין ה"מישטרה יודעת עוד במי לחשוד.

הסכם למינע

מישפט רובינשטיין

מנהל מחלקת החקירות של מס' הכנסה, זבולון הנדלר, המליץ לפני היועץ-המישפטי-לממשלה הפרופסור אה"רן ברק על פשרה בפרשת חקירת מס-ההכנסה נגד הקבלן אהרון רובינשטיין ובנו מרדכי. לפי הפשרה ישלם אהרון רובינשטיין כופר, ואילו בנו יודה וירשע ללא צורך במישפט ממושך. הקבלן רובינשטיין ובנו נעצרו בשעתו בחשד של החזקת חשבונות מטבע זר

קבן רובינשטיין
ממתנים לאישור

בשווייץ וביצוע פעולות כספיות בסכומים גדולים בחו"ל. בידי מס'הכנסה מיס' מכים המוכחים חשדות אלה. הבעיה היא שכדי להציג את המיסמכים בבית המישפט יהיה צורך בחשיפת דרך קבלתם ובהסגרת מיסר המידע לידי שילטונות שווייץ. כדי למנוע זאת היו אנשי מס' ההכנסה מוכנים לפשרה.

"סלון מרכזי" פוחח

סניף בני-יורק

בעלי ומנהל "סלון מרכזי" בישראל, טוביה נדב, סיים משא ומתן לפתיחת סניף בני-יורק של רשת "סלון מרכזי" הישראלית. בסניף תהיה תצוגה של מוצרי חשמל, וישראלים הרוצים לקבל בישראל מוצרים אלה יוכלו לבחור דגם באולם התצוגה, לשלם במקום ולקבל את המוצר תוך שבועיים מרשת החנויות בישראל.

יום נדב
סניפים באמריקה

"מלון קסם" נתבע להחזיר הלוואה

מלון "קסם" ברחוב בן-יהודה בתל-אביב נדרש להחזיר את הלוואה הממ' שלתית שקיבל לצורך הקמתו - תוך זמן קצר. המועד יגיע בימים הקרובים, ואם לא תוחזר הלוואה יתבקש בית-המישפט למנות כונס-נכסים למלון. הלוואה ניתנה על-ידי החברה-לפייתוח-מיפעלי-תיירות, שאף דרשה את החזרתה. הסיבה לדרישה היא העובדה שבעלי המלון מפעילים אותו כבית-מישרדים, מכרו והשכירו את מרביתו למישרדים בניגוד לתנאי הלוואה שניתנה לצורך הקמת בית מלון. הלוואה היא בריבית נוחה, ולא צמודה. זהו מיקרה ראשון שבו פועלת החברה הממשלתית למיפעלי-תיירות נגד הפרת תנאי חוזה הלוואות שלה, האוסר שימוש במלונות לצרכים אחרים.

"כנפיים" יופק בכספי המדינה

הוועדה המשלטית לחגיגות שלושים השנים למדינה בראשות יצחק רגר, החליטה כי הסרט "כנפיים" יהיה הסרט הייצוגי של החגיגות. המפיק החדש יהיה מוקס יונגסטון, מי שהיה לפני 15 שנים סגן נשיא של מיג'ם ופנסיונר זה שנים רבות. לצורך זה הוא יתמנה יועץ ראש-הממשלה לסרטים. יונגסטון התפרנס ב-20 שנים האחרונות מכתובות אישורים לצורכי מס'הכנסה על שווי הנכסות עתידיות מסרטים, ושימש כעין מעריך סרטים. זה